

INSEMĂNĂRI

Un cult păgân într-o țară catolică

Într-un articol trecut vorbeam de o "studată împerechere armonioasă între doi artiști celebri". Eroii este șeful școlii imaginiste din Rusia bolșevică, Eroina este anglo-saxonă și mare preoțesă a unui cult păgân în Paris.

Se numește Isadora Duncan.

Credincioșii acestui cult urmăresc revenirea la ceea ce se cheamă muma voluptuoasă dionisiacă. Viața, poezia și indeleturile tribului Duncan înțeleg a alcătuirea unei însule de paradis în plin Paris.

Haina este peplum-ul grecesc. Încălțăminte a sandalelor atice. Ciorapi nu există, fiindcă Africa a ignorat colțul.

Viața socială a adeptilor este comunitară, și probabil, proscrisătea tribală. Celbat perpetuu, camaraderia între sexe, și probabil, indiferența pentru prejudecățile monogame ale societății catolice.

Activitatea industrială a acestui trib se compune din două părți.

În atelierile din Rue Jacob, fabrică panze cu deseneuri greșite, trebură să o recunoaștem, de foarte bun gust; din vânzarea, și, tribul își acoperă parte din nevoile existenței sale.

În sala din Rue d'Albion, Duncanistii se reunește și execută, în conducerea d-ului Raymond Duncan și sora sa Isadora, lucrări destinate să revină întru cântec, jocurile rituale, dar poate mai mult exercițiile de gimnastică suedeză. În costumele armonice ale vechii Helade, aceste exhibițiuni au o căutare. Ele nu devin ridicole decât atunci când unul din ei nu a avut timp încă să și procure uniforma tribală. De aceea, vedem, în mijlocul falangei ateneie, ici și colo, câte un băștănel în cămașe, bretele și picoloare goale, făcând impresia unui chirmas fugit, în prîpă de acasă, unde s'a declarat un incendiu...

Din rețeta exhibițiunilor publice, Duncanistii își rotunjesc bugetul și pot trăi.

Precuți și preoțesă, cultului său adese reprezentat separat. Deosebirea, avem câteodată prilejul să auzim, între frații, căruia stăruie și stăruie, curviturile de ale d-ului Raymond Duncan care ne spune (probabil traducând din engleză) că scopul societății este să ne dea, "des morceaux de grec".

D-na Isadora Duncan este atât de convinsă de importanța tribului său, încât, odată, când un automobil nădădeu era copiat în, a căzut în Sena, și scafandrii și pescuit cadavrele din fundul apei și l-a adus pe mal, d-na Isadora nu a vărsat o lacrimă. Și, în fața parizienilor înmărmuriți, începu să încorde corpul în jurul și copilaș morți, cu dansuri grecoșii.

Ultimul avatar al acestei ciudațe proiecte a fost căsătoria (la peste 50 ani) cu un tânăr de 25, Sergiu Issenine, șeful școlii poetice bolșeviste a imaginistilor.

Dar despre acesta din urmă vom vorbi altă dată.

Conferința d-ului Théatre de l'Athènes - Paris

Dela Paris, d-ra Flora Parvulescu ne trimite următoarea interesantă comunicare:

D-I Léo Claretie, cunoscut bini spirital românesc și poezile noastre populare. Pentru popularizarea lor d-na a înțeles în ianuarie c. la Théâtre de l'Athènes, o interesantă conferință.

Înainte de a începe analiza operelor populare a schițat în linii precise țărâna noastră, portul ei înflorit de mâinile meșterilor, ochii așezți și gustul ales al harnicilor țărâni. Deasemenea a spus câteva cuvinte despre căsuța dela țară, mică, nelăptosă, fragilă, cu gospodăria ei rîndușă. Modestia extremă a locuinței de țară este efectul sclaviei turcești și pe rând a celorlalți vecini hrăpăreți care intrau ca la ei acasă, "cereau de mâncare, băutură și bani". Ori când nu li se satisfăcea setea lor prea deasă de avuție puneau foc modestului culcuș care ardea împreună cu tot avutul. La fiecare năvălire populația fugea în munți și abia după ce țara se curăța de năvălitori, revenea la șes unde construia o căsuță tot atât de modestă și fragilă știind, că în curând va avea aceeași soartă.

După ce a descris decorațiile și personajele d-ului Claretie a început să le însușățească punând în gura lor toată poezia, vitejia și "dorul" ce caracterizează firea romanului.

În culorile vii, "hora" lentă se învârtete în sunetul cobzilor răsunând de sub mâinile lucioase ale "lăutarilor" cu zămbetul larg deasupra dinților scilpitori.

Sentimentul de dor nu se poate traduce cu nici un cuvânt, și un sentiment profund, complex care invocă totdeauna dragoste, speranță, suferință, grije, încredere și amărăciune. Doinele românești restrâng pe de-a-ntregul acest dor.

Baladele de dragoste le împarte în categorii: dragostea de familie care se împarte în dragostea dintre părinți și copii, dragostea conjugală și dragostea propriu zisă. Redarea baladelor a fost mai mult decât excelentă în pierdut nimic din farmecul, pitorescul și culoarea lor. Imaginile erau atât de bine alese încât înfățișau ceea ce trăiesc.

Intre exemplele de dragoste conjugală a fost și a Măgterului Manole, care o atât de înrudită cu legenda altor poezare.

Apoi vin baladele răsunătoare, haideucești și ca tip — între altele — a fost dată balada haideucului Corbea. Românul are un sentiment puternic de dragoste pentru animal, tovarășul lui de muncă și suferință, și atribuie înfățișări divine, suferințe multiple, o "nădrăvan". Pentru Miorica, — care o depășește ca un șir de mărghăritare — Jules Michelet avea o adevărată predilecție.

România este o soră cu aceeași origine latină. Opinea romanului de azi este identică cu sandala ce o purtau Roma. Spiritul și sufletul latin al romanului nu și-a făcut granițe în Carpați, ci l-a trecut de mult spre Alpi unde strămoșii noștri s-au înfrățit cu bucurii și dureri. Românii au trimis pe Banul Mărcine cu o mână de volinci în ajutorul regelui Philip VI de Valois. Banul Mărcine — numit de Rege: Marchiz de Ronsard 1) a avut un fiu care a devenit poetul cel mare al Franței, Pierre de Ronsard.

"Franța a luat parte cu toată inima la independența României și azi aplaudă din toată inima propășirea României Mari".

D-I Léo Claretie are cunoștințe adânci despre sufletul și viața țărânului român. Nimic nu l-a scăpat neredat, nici chiar târgul tradițional al Moșilor.

Publicul l-a răsplătit cu aplauze prelungite, iar Românii care erau de față i-au mulțumit pentru dragostea cu care s-a ocupat de noi.

Despre literatura universală

Au trecut câteva luni, decând s'a auzit vorbindu-se ultima oară călea ceva despre limba universală Esperanto în România; era cu ocazia congresului esperantist român din Cluj în Iulie 1922, la care au luat parte între alții și 60 de delegați ai Societății esperantiste bulgare. De atunci valul uitării s'a întins din nou asupra chestiei limbilor universale și în același timp și asupra posibilității realizării lor prin limba Esperanto.

Dacă la noi, sfârșiri de asemenea natură, având ca scop introducerea unui idiom ușor de învățat, care să poată servi drept mijloc de înțelegere între popoare, se dăută cu ușurință, pentru că tot astfel se neglijează oricari alte sfârșiri și încercări de a realiza idei similare, nu a căleas țigru se întâmplă alurea, unde atrage interesul pentru tot ce e frumos și nobil și însemnează un progres pentru omenire.

Limba universală Esperanto, care în fond nu e altceva decât realizarea în fapt a teoriei cosmopolitismului literar (Brunnetiere), științific, economic, inventată acum 35 ani în Varșovia, cu tendința de a deveni o a doua limbă pentru toată lumea, cu ajutorul căreia să se poată înțelege între ei cetățenii de națiuni diferite, a devenit actualmente o forță și succesele realizate până azi sunt așa de elocvente, încât n'ar trebui neglijat la "eronele de idel noi", critica acestei tendințe de realizare a unei limbi universale, acum când punerea ei în practică se face pe o scară întinsă și încă cu destul succes.

De câțiva timp editura Ferdinand Hirt & Fiu din Lipsca a întreprins editarea în Esperanto a literaturii mondiale. Judecând după volumele apărute, o vorba de o înțelegere serioasă, pusă sub directă conducere a profesorului Dietterle din Lipsca. Tăbărit în sute de mii de exemplare, volumele apărute în condiții de tipar excepțional de frumoase, fac înconjurul lumii și vor contribui la desfășurarea aceluia, cari nu au avut posibilitatea de a învăța limbile, din cari au fost traduse.

După regulile stabilite de profesorul Dietterle, care este și directorul Institutului esperantist din Germania, traducerea se vor face doar de către esperantistii de aceeași națiune ca și autorii operelor, pe cari le traduc, spre a obține astfel o versiune cât mai fidelă a originalului. Esperanto din acest punct de vedere se pretează de minune pentru traduceri exacte.

În aceeași ordine de idei, înainte de războiul mondial, jurnalul "Excelsior" din Paris a făcut o experiență interesantă. A împărțit unii și același text francez la literați din diferite țări, spre a-l traduce în limba lor. Același lucru s'a făcut și cu Esperanto. Textul francez a fost astfel tradus în limbile germană, engleză, suedeză, rusă, poloneză, etc. și în Esperanto. Apoi s'a făcut operațiune inversă, de către alte persoane și s'a cercetat, care din retrăducerile în franceză după traducerea în limba lor se apropie mai mult de textul francez original. Ori toate evidențiau diferențe vizibile, pe când doar traducerea din Esperanto semăna vorbă cu vorbă cu originalul, cetece înseamnă că limba aceasta, este capabilă de a reda mai mult decât orice limbă națională toate nuanțele inerente oricărei limbi.

Dintre cărțile apărute în această colecție, intitulată: "Literatură universală" notăm: Madach (Tragedia omniului) din limba ungară; Goethe (Hermann și Dorothea) în hexametri originali; Chamisso (Peter Schlemihl) și Wilhelm Raabe (poezii) din limba germană; Stamatoș (nuvele) din limba bulgară; Molère (Bolnavul închipuit) din limba franceză. Librăria F. Hirt & Fiu a rugat și Societatea esperantistă română de a înscrie pe cineva cu traducerea operelor literare de frunte din România. D-nii Agărbiceanu, Pătrășcanu și Emil Isac au și încuviințat traducerea, punând la dispoziția Societății esperantiste și operile lor spre alegere.

Societatea intenționează să obțină și permisiunea pentru traducerea operelor d-ilor Brătrescu-Voinești, Jean Burt și Gals Galaction, precum și din Alexandri, Eminescu, Caragiale și Găleanu.

Dr. IOSIF

Calendarul Budei

O duzină și o pereche de glume din acest număr s'au extras din "Calendarul" tipărit la Buda în 1825. Titlul complet al acestui calendar este următorul: "Carte de mână împoană cu Calendarul pre anul 1825". Care se cuprinde din 365 de zile, cum și Genealogia a Împăraților, Crailor și a Prințșilor din Europa, și alte folositoare lucruri și Istori. Cu cinci Icoane, Prin Zaharia Karcaleki Felogerul Crailor. Buda în Crâșnia Tipografie a Universității Ungare. Pe lângă anecdotele publicate sub titlul de: "Niste povestii" și cules de noi; mai cuprinde: "Hronologia dela țărâna lumii"; "Pashalia pre anul acesta 1825"; "Despre tănușine sau eclipsurile soarelui și a lumii"; "Hronologia sfințită"; "Genealogia a Casei Austriei. Imperatorul Austriei"; "Scurtă arătare despre om și despre întocmirile lui"; "Tărgurile din Țara Ungurească și din Ardeal"; și în fine o interesantă: "Înștiințare pentru Biblioteca Românească către Românii din Prințșăturile Valahiei și a Moldovei", cu încheerea: "Rămân presupus în slujba neamului meu".

Zaharia Karcaleki

Calendarul este scris cu caractere semi cirilice și pe copertă are figura cu două fețe a lui Ianus.

Léo Claretie despre poezia populară română

Conferința d-ului Théatre de l'Athènes - Paris

Dela Paris, d-ra Flora Parvulescu ne trimite următoarea interesantă comunicare:

D-I Léo Claretie, cunoscut bini spirital românesc și poezile noastre populare. Pentru popularizarea lor d-na a înțeles în ianuarie c. la Théâtre de l'Athènes, o interesantă conferință.

Înainte de a începe analiza operelor populare a schițat în linii precise țărâna noastră, portul ei înflorit de mâinile meșterilor, ochii așezți și gustul ales al harnicilor țărâni. Deasemenea a spus câteva cuvinte despre căsuța dela țară, mică, nelăptosă, fragilă, cu gospodăria ei rîndușă. Modestia extremă a locuinței de țară este efectul sclaviei turcești și pe rând a celorlalți vecini hrăpăreți care intrau ca la ei acasă, "cereau de mâncare, băutură și bani". Ori când nu li se satisfăcea setea lor prea deasă de avuție puneau foc modestului culcuș care ardea împreună cu tot avutul. La fiecare năvălire populația fugea în munți și abia după ce țara se curăța de năvălitori, revenea la șes unde construia o căsuță tot atât de modestă și fragilă știind, că în curând va avea aceeași soartă.

După ce a descris decorațiile și personajele d-ului Claretie a început să le însușățească punând în gura lor toată poezia, vitejia și "dorul" ce caracterizează firea romanului.

În culorile vii, "hora" lentă se învârtete în sunetul cobzilor răsunând de sub mâinile lucioase ale "lăutarilor" cu zămbetul larg deasupra dinților scilpitori.

Sentimentul de dor nu se poate traduce cu nici un cuvânt, și un sentiment profund, complex care invocă totdeauna dragoste, speranță, suferință, grije, încredere și amărăciune. Doinele românești restrâng pe de-a-ntregul acest dor.

Baladele de dragoste le împarte în categorii: dragostea de familie care se împarte în dragostea dintre părinți și copii, dragostea conjugală și dragostea propriu zisă. Redarea baladelor a fost mai mult decât excelentă în pierdut nimic din farmecul, pitorescul și culoarea lor. Imaginile erau atât de bine alese încât înfățișau ceea ce trăiesc.

Intre exemplele de dragoste conjugală a fost și a Măgterului Manole, care o atât de înrudită cu legenda altor poezare.

Apoi vin baladele răsunătoare, haideucești și ca tip — între altele — a fost dată balada haideucului Corbea. Românul are un sentiment puternic de dragoste pentru animal, tovarășul lui de muncă și suferință, și atribuie înfățișări divine, suferințe multiple, o "nădrăvan". Pentru Miorica, — care o depășește ca un șir de mărghăritare — Jules Michelet avea o adevărată predilecție.

România este o soră cu aceeași origine latină. Opinea romanului de azi este identică cu sandala ce o purtau Roma. Spiritul și sufletul latin al romanului nu și-a făcut granițe în Carpați, ci l-a trecut de mult spre Alpi unde strămoșii noștri s-au înfrățit cu bucurii și dureri. Românii au trimis pe Banul Mărcine cu o mână de volinci în ajutorul regelui Philip VI de Valois. Banul Mărcine — numit de Rege: Marchiz de Ronsard 1) a avut un fiu care a devenit poetul cel mare al Franței, Pierre de Ronsard.

"Franța a luat parte cu toată inima la independența României și azi aplaudă din toată inima propășirea României Mari".

D-I Léo Claretie are cunoștințe adânci despre sufletul și viața țărânului român. Nimic nu l-a scăpat neredat, nici chiar târgul tradițional al Moșilor.

Publicul l-a răsplătit cu aplauze prelungite, iar Românii care erau de față i-au mulțumit pentru dragostea cu care s-a ocupat de noi.

Despre literatura universală

Au trecut câteva luni, decând s'a auzit vorbindu-se ultima oară călea ceva despre limba universală Esperanto în România; era cu ocazia congresului esperantist român din Cluj în Iulie 1922, la care au luat parte între alții și 60 de delegați ai Societății esperantiste bulgare. De atunci valul uitării s'a întins din nou asupra chestiei limbilor universale și în același timp și asupra posibilității realizării lor prin limba Esperanto.

Dacă la noi, sfârșiri de asemenea natură, având ca scop introducerea unui idiom ușor de învățat, care să poată servi drept mijloc de înțelegere între popoare, se dăută cu ușurință, pentru că tot astfel se neglijează oricari alte sfârșiri și încercări de a realiza idei similare, nu a căleas țigru se întâmplă alurea, unde atrage interesul pentru tot ce e frumos și nobil și însemnează un progres pentru omenire.

Limba universală Esperanto, care în fond nu e altceva decât realizarea în fapt a teoriei cosmopolitismului literar (Brunnetiere), științific, economic, inventată acum 35 ani în Varșovia, cu tendința de a deveni o a doua limbă pentru toată lumea, cu ajutorul căreia să se poată înțelege între ei cetățenii de națiuni diferite, a devenit actualmente o forță și succesele realizate până azi sunt așa de elocvente, încât n'ar trebui neglijat la "eronele de idel noi", critica acestei tendințe de realizare a unei limbi universale, acum când punerea ei în practică se face pe o scară întinsă și încă cu destul succes.

De câțiva timp editura Ferdinand Hirt & Fiu din Lipsca a întreprins editarea în Esperanto a literaturii mondiale. Judecând după volumele apărute, o vorba de o înțelegere serioasă, pusă sub directă conducere a profesorului Dietterle din Lipsca. Tăbărit în sute de mii de exemplare, volumele apărute în condiții de tipar excepțional de frumoase, fac înconjurul lumii și vor contribui la desfășurarea aceluia, cari nu au avut posibilitatea de a învăța limbile, din cari au fost traduse.

După regulile stabilite de profesorul Dietterle, care este și directorul Institutului esperantist din Germania, traducerea se vor face doar de către esperantistii de aceeași națiune ca și autorii operelor, pe cari le traduc, spre a obține astfel o versiune cât mai fidelă a originalului. Esperanto din acest punct de vedere se pretează de minune pentru traduceri exacte.

În aceeași ordine de idei, înainte de războiul mondial, jurnalul "Excelsior" din Paris a făcut o experiență interesantă. A împărțit unii și același text francez la literați din diferite țări, spre a-l traduce în limba lor. Același lucru s'a făcut și cu Esperanto. Textul francez a fost astfel tradus în limbile germană, engleză, suedeză, rusă, poloneză, etc. și în Esperanto. Apoi s'a făcut operațiune inversă, de către alte persoane și s'a cercetat, care din retrăducerile în franceză după traducerea în limba lor se apropie mai mult de textul francez original. Ori toate evidențiau diferențe vizibile, pe când doar traducerea din Esperanto semăna vorbă cu vorbă cu originalul, cetece înseamnă că limba aceasta, este capabilă de a reda mai mult decât orice limbă națională toate nuanțele inerente oricărei limbi.

Dintre cărțile apărute în această colecție, intitulată: "Literatură universală" notăm: Madach (Tragedia omniului) din limba ungară; Goethe (Hermann și Dorothea) în hexametri originali; Chamisso (Peter Schlemihl) și Wilhelm Raabe (poezii) din limba germană; Stamatoș (nuvele) din limba bulgară; Molère (Bolnavul închipuit) din limba franceză. Librăria F. Hirt & Fiu a rugat și Societatea esperantistă română de a înscrie pe cineva cu traducerea operelor literare de frunte din România. D-nii Agărbiceanu, Pătrășcanu și Emil Isac au și încuviințat traducerea, punând la dispoziția Societății esperantiste și operile lor spre alegere.

Societatea intenționează să obțină și permisiunea pentru traducerea operelor d-ilor Brătrescu-Voinești, Jean Burt și Gals Galaction, precum și din Alexandri, Eminescu, Caragiale și Găleanu.

Dr. IOSIF

Calendarul Budei

O duzină și o pereche de glume din acest număr s'au extras din "Calendarul" tipărit la Buda în 1825. Titlul complet al acestui calendar este următorul: "Carte de mână împoană cu Calendarul pre anul 1825". Care se cuprinde din 365 de zile, cum și Genealogia a Împăraților, Crailor și a Prințșilor din Europa, și alte folositoare lucruri și Istori. Cu cinci Icoane, Prin Zaharia Karcaleki Felogerul Crailor. Buda în Crâșnia Tipografie a Universității Ungare. Pe lângă anecdotele publicate sub titlul de: "Niste povestii" și cules de noi; mai cuprinde: "Hronologia dela țărâna lumii"; "Pashalia pre anul acesta 1825"; "Despre tănușine sau eclipsurile soarelui și a lumii"; "Hronologia sfințită"; "Genealogia a Casei Austriei. Imperatorul Austriei"; "Scurtă arătare despre om și despre întocmirile lui"; "Tărgurile din Țara Ungurească și din Ardeal"; și în fine o interesantă: "Înștiințare pentru Biblioteca Românească către Românii din Prințșăturile Valahiei și a Moldovei", cu încheerea: "Rămân presupus în slujba neamului meu".

Zaharia Karcaleki

Calendarul este scris cu caractere semi cirilice și pe copertă are figura cu două fețe a lui Ianus.

Léo Claretie despre poezia populară română

Conferința d-ului Théatre de l'Athènes - Paris

Dela Paris, d-ra Flora Parvulescu ne trimite următoarea interesantă comunicare:

D-I Léo Claretie, cunoscut bini spirital românesc și poezile noastre populare. Pentru popularizarea lor d-na a înțeles în ianuarie c. la Théâtre de l'Athènes, o interesantă conferință.

Înainte de a începe analiza operelor populare a schițat în linii precise țărâna noastră, portul ei înflorit de mâinile meșterilor, ochii așezți și gustul ales al harnicilor țărâni. Deasemenea a spus câteva cuvinte despre căsuța dela țară, mică, nelăptosă, fragilă, cu gospodăria ei rîndușă. Modestia extremă a locuinței de țară este efectul sclaviei turcești și pe rând a celorlalți vecini hrăpăreți care intrau ca la ei acasă, "cereau de mâncare, băutură și bani". Ori când nu li se satisfăcea setea lor prea deasă de avuție puneau foc modestului culcuș care ardea împreună cu tot avutul. La fiecare năvălire populația fugea în munți și abia după ce țara se curăța de năvălitori, revenea la șes unde construia o căsuță tot atât de modestă și fragilă știind, că în curând va avea aceeași soartă.

După ce a descris decorațiile și personajele d-ului Claretie a început să le însușățească punând în gura lor toată poezia, vitejia și "dorul" ce caracterizează firea romanului.

În culorile vii, "hora" lentă se învârtete în sunetul cobzilor răsunând de sub mâinile lucioase ale "lăutarilor" cu zămbetul larg deasupra dinților scilpitori.

Sentimentul de dor nu se poate traduce cu nici un cuvânt, și un sentiment profund, complex care invocă totdeauna dragoste, speranță, suferință, grije, încredere și amărăciune. Doinele românești restrâng pe de-a-ntregul acest dor.

Baladele de dragoste le împarte în categorii: dragostea de familie care se împarte în dragostea dintre părinți și copii, dragostea conjugală și dragostea propriu zisă. Redarea baladelor a fost mai mult decât excelentă în pierdut nimic din farmecul, pitorescul și culoarea lor. Imaginile erau atât de bine alese încât înfățișau ceea ce trăiesc.

Intre exemplele de dragoste conjugală a fost și a Măgterului Manole, care o atât de înrudită cu legenda altor poezare.

Apoi vin baladele răsunătoare, haideucești și ca tip — între altele — a fost dată balada haideucului Corbea. Românul are un sentiment puternic de dragoste pentru animal, tovarășul lui de muncă și suferință, și atribuie înfățișări divine, suferințe multiple, o "nădrăvan". Pentru Miorica, — care o depășește ca un șir de mărghăritare — Jules Michelet avea o adevărată predilecție.

România este o soră cu aceeași origine latină. Opinea romanului de azi este identică cu sandala ce o purtau Roma. Spiritul și sufletul latin al romanului nu și-a făcut granițe în Carpați, ci l-a trecut de mult spre Alpi unde strămoșii noștri s-au înfrățit cu bucurii și dureri. Românii au trimis pe Banul Mărcine cu o mână de volinci în ajutorul regelui Philip VI de Valois. Banul Mărcine — numit de Rege: Marchiz de Ronsard 1) a avut un fiu care a devenit poetul cel mare al Franței, Pierre de Ronsard.

"Franța a luat parte cu toată inima la independența României și azi aplaudă din toată inima propășirea României Mari".

D-I Léo Claretie are cunoștințe adânci despre sufletul și viața țărânului român. Nimic nu l-a scăpat neredat, nici chiar târgul tradițional al Moșilor.

Publicul l-a răsplătit cu aplauze prelungite, iar Românii care erau de față i-au mulțumit pentru dragostea cu care s-a ocupat de noi.

Despre literatura universală

Au trecut câteva luni, decând s'a auzit vorbindu-se ultima oară călea ceva despre limba universală Esperanto în România; era cu ocazia congresului esperantist român din Cluj în Iulie 1922, la care au luat parte între alții și 60 de delegați ai Societății esperantiste bulgare. De atunci valul uitării s'a întins din nou asupra chestiei limbilor universale și în același timp și asupra posibilității realizării lor prin limba Esperanto.

Dacă la noi, sfârșiri de asemenea natură, având ca scop introducerea unui idiom ușor de învățat, care să poată servi drept mijloc de înțelegere între popoare, se dăută cu ușurință, pentru că tot astfel se neglijează oricari alte sfârșiri și încercări de a realiza idei similare, nu a căleas țigru se întâmplă alurea, unde atrage interesul pentru tot ce e frumos și nobil și însemnează un progres pentru omenire.

Limba universală Esperanto, care în fond nu e altceva decât realizarea în fapt a teoriei cosmopolitismului literar (Brunnetiere), științific, economic, inventată acum 35 ani în Varșovia, cu tendința de a deveni o a doua limbă pentru toată lumea, cu ajutorul căreia să se poată înțelege între ei cetățenii de națiuni diferite, a devenit actualmente o forță și succesele realizate până azi sunt așa de elocvente, încât n'ar trebui neglijat la "eronele de idel noi", critica acestei tendințe de realizare a unei limbi universale, acum când punerea ei în practică se face pe o scară întinsă și încă cu destul succes.

De câțiva timp editura Ferdinand Hirt & Fiu din Lipsca a întreprins editarea în Esperanto a literaturii mondiale. Judecând după volumele apărute, o vorba de o înțelegere serioasă, pusă sub directă conducere a profesorului Dietterle din Lipsca. Tăbărit în sute de mii de exemplare, volumele apărute în condiții de tipar excepțional de frumoase, fac înconjurul lumii și vor contribui la desfășurarea aceluia, cari nu au avut posibilitatea de a învăța limbile, din cari au fost traduse.

După regulile stabilite de profesorul Dietterle, care este și directorul Institutului esperantist din Germania, traducerea se vor face doar de către esperantistii de aceeași națiune ca și autorii operelor, pe cari le traduc, spre a obține astfel o versiune cât mai fidelă a originalului. Esperanto din acest punct de vedere se pretează de minune pentru traduceri exacte.

În aceeași ordine de idei, înainte de războiul mondial, jurnalul "Excelsior" din Paris a făcut o experiență interesantă. A împărțit unii și același text francez la literați din diferite țări, spre a-l traduce în limba lor. Același lucru s'a făcut și cu Esperanto. Textul francez a fost astfel tradus în limbile germană, engleză, suedeză, rusă, poloneză, etc. și în Esperanto. Apoi s'a făcut operațiune inversă, de către alte persoane și s'a cercetat, care din retrăducerile în franceză după traducerea în limba lor se apropie mai mult de textul francez original. Ori toate evidențiau diferențe vizibile, pe când doar traducerea din Esperanto semăna vorbă cu vorbă cu originalul, cetece înseamnă că limba aceasta, este capabilă de a reda mai mult decât orice limbă națională toate nuanțele inerente oricărei limbi.

Dintre cărțile apărute în această colecție, intitulată: "Literatură universală" notăm: Madach (Tragedia omniului) din limba ungară; Goethe (Hermann și Dorothea) în hexametri originali; Chamisso (Peter Schlemihl) și Wilhelm Raabe (poezii) din limba germană; Stamatoș (nuvele) din limba bulgară; Molère (Bolnavul închipuit) din limba franceză. Librăria F. Hirt & Fiu a rugat și Societatea esperantistă română de a înscrie pe cineva cu traducerea operelor literare de frunte din România. D-nii Agărbiceanu, Pătrășcanu și Emil Isac au și încuviințat traducerea, punând la dispoziția Societății esperantiste și operile lor spre alegere.

Societatea intenționează să obțină și permisiunea pentru traducerea operelor d-ilor Brătrescu-Voinești, Jean Burt și Gals Galaction, precum și din Alexandri, Eminescu, Caragiale și Găleanu.

Dr. IOSIF

Calendarul Budei

O duzină și o pereche de glume din acest număr s'au extras din "Calendarul" tipărit la Buda în 1825. Titlul complet al acestui calendar este următorul: "Carte de mână împoană cu Calendarul pre anul 1825". Care se cuprinde din 365 de zile, cum și Genealogia a Împăraților, Crailor și a Prințșilor din Europa, și alte folositoare lucruri și Istori. Cu cinci Icoane, Prin Zaharia Karcaleki Felogerul Crailor. Buda în Crâșnia Tipografie a Universității Ungare. Pe lângă anecdotele publicate sub titlul de: "Niste povestii" și cules de noi; mai cuprinde: "Hronologia dela țărâna lumii"; "Pashalia pre anul acesta 1825"; "Despre tănușine sau eclipsurile soarelui și a lumii"; "Hronologia sfințită"; "Genealogia a Casei Austriei. Imperatorul Austriei"; "Scurtă arătare despre om și despre întocmirile lui"; "Tărgurile din Țara Ungurească și din Ardeal"; și în fine o interesantă: "Înștiințare pentru Biblioteca Românească către Românii din Prințșăturile Valahiei și a Moldovei", cu încheerea: "Rămân presupus în slujba neamului meu".

Zaharia Karcaleki

Calendarul este scris cu caractere semi cirilice și pe copertă are figura cu două fețe a lui Ianus.

Léo Claretie despre poezia populară română

Conferința d-ului Théatre de l'Athènes - Paris

Dela Paris, d-ra Flora Parvulescu ne trimite următoarea interesantă comunicare:

D-I Léo Claretie, cunoscut bini spirital românesc și poezile noastre populare. Pentru popularizarea lor d-na a înțeles în ianuarie c. la Théâtre de l'Athènes, o interesantă conferință.

Înainte de a începe analiza operelor populare a schițat în linii precise țărâna noastră, portul ei înflorit de mâinile meșterilor, ochii așezți și gustul ales al harnicilor țărâni. Deasemenea a spus câteva cuvinte despre căsuța dela țară, mică, nelăptosă, fragilă, cu gospodăria ei rîndușă. Modestia extremă a locuinței de țară este efectul sclaviei turcești și pe rând a celorlalți vecini hrăpăreți care intrau ca la ei acasă, "cereau de mâncare, băutură și bani". Ori când nu li se satisfăcea setea lor prea deasă de avuție puneau foc modestului culcuș care ardea împreună cu tot avutul. La fiecare năvălire populația fugea în munți și abia după ce țara se curăța de năvălitori, revenea la șes unde construia o căsuță tot atât de modestă și fragilă știind, că în curând va avea aceeași soartă.

După ce a descris decorațiile și personajele d-ului Claretie a început să le însușățească punând în gura lor toată poezia, vitejia și "dorul" ce caracterizează firea romanului.

În culorile vii, "hora" lentă se învârtete în sunetul cobzilor răsunând de sub mâinile lucioase ale "lăutarilor" cu zămbetul larg deasupra dinților scilpitori.

Sentimentul de dor nu se poate traduce cu nici un cuvânt, și un sentiment profund, complex care invocă totdeauna dragoste, speranță, suferință, grije, încredere și amărăciune. Doinele românești restrâng pe de-a-ntregul acest dor.

Baladele de dragoste le împarte în categorii: dragostea de familie care se împarte în dragostea dintre părinți și copii, dragostea conjugală și dragostea propriu zisă. Redarea baladelor a fost mai mult decât excelentă în pierdut nimic din farmecul, pitorescul și culoarea lor. Imaginile erau atât de bine alese încât înfățișau ceea ce trăiesc.

Intre exemplele de dragoste conjugală a fost și a Măgterului Manole, care o atât de înrudită cu legenda altor poezare.

Apoi vin baladele răsunătoare, haideucești și ca tip — între altele — a fost dată balada haideucului Corbea. Românul are un sentiment puternic de dragoste pentru animal, tovarășul lui de muncă și suferință, și atribuie înfățișări divine, suferințe multiple, o "nădrăvan". Pentru Miorica, — care o depășește ca un șir de mărghăritare — Jules Michelet avea o adevărată predilecție.

România este o soră cu aceeași origine latină. Opinea romanului de azi este identică cu sandala ce o purtau Roma. Spiritul și sufletul latin al romanului nu și-a făcut granițe în Carpați, ci l-a trecut de mult spre Alpi unde strămoșii noștri s-au înfrățit cu bucurii și dureri. Românii au trimis pe Banul Mărcine cu o mână de volinci în ajutorul regelui Philip VI de Valois. Banul Mărcine — numit de Rege: Marchiz de Ronsard 1) a avut un fiu care a devenit poetul cel mare al Franței, Pierre de Ronsard.

"Franța a luat parte cu toată inima la independența României și azi aplaudă din toată inima propășirea României Mari".

D-I Léo Claretie are cunoștințe adânci despre sufletul și viața țărânului român. Nimic nu l-a scăpat neredat, nici chiar târgul tradițional al Moșilor.

Publicul l-a răsplătit cu aplauze prelungite, iar Românii care erau de față i-au mulțumit pentru dragostea cu care s-a ocupat de noi.

Cărți și Reviste

Cum trăiau anarhiștii

D. Leon Donici, cunoscutul scriitor basarabean, care a trăit în Rusia și a asistat la prăbușirea "colorului cu picioare de lut". — Îți povestește amănunțit în volumul recent apărut: Revoluția rusă (ed. Cultura Națională).

Despretrind din interesanta lucrare, capitolul de mai jos: Din strălucita soartă a Petrograd, iar cu trenuri plumbate, mai mulți anarhiști. Luând exemplul dela Lenin, dăneli rechiziționau palatele libere ale aristocrațiilor și bancherilor. Astfel fură rechiziționate: vila lui Durnovo, palatul heronului Gringsberg și multe altele.

În palatele ocupate, anarhiștii fabricau bombe. De câteva ori s'a produs explozii, de ex. în strada Colomensca, când o jumătate de casă a fost distrusă după o explozie grozavă.

Locuitorii, vecinii anarhiștilor, speriați, cereau președintelui consiliului de ministri să ia măsuri Președintele l-a îndreptat la ministrul de Justiție Pererevșev, care l-a spus că va libera casele și palatele de anarhiști. Dânsul a trimis la anarhiști pe un comisar de miliție cu propunerea de a evacua locuințele ocupate. Anarhiștii l-au trimis la dracu și mai departe, pe comisar; pe ministrul de Justiție Pererevșev, pe consiliul de ministri și chiar pe soviet, spunând că sovietul e o instituție burgheză.

Pererevșev a cerut atunci lui Chereșchici ca ministrul de războiu, un detașament pentru eliberarea locuințelor ocupate de anarhiști, Chereșchici însă s'a împotrivit.

Nu se poate Anarhiștii sunt un partid, iar lupta în contra partidelor nu se face cu arma.

Dar dânsii fabrică explozibile și amenință orașul.

El, ce să faci? Fiecare partid își are călătoriile sale încomode.

Tot Petrogradul, uitând situația externă, uitând sovietul și pe Lenin cu Troțki, cu nerăbdare aștepta: va alunga Pererevșev, pe anarhiștii sau nu? Revoluția istorice și satirice comencează să se desfășoare în acest chostiu.

Erăm curios să văd anarhiștii. Un cunoscut al meu, ziarist, care fusese la dânsii, m'a rugat să-l arăt vila lui Durnovo și, într-o zi am plecat.

Vila era clădită în mijlocul unei bătrâne grădini cu arbori mari și înalți. Poarta de intrare, de lemn roșu, împodobită cu brozoare strălucite și sfâșiate. Am intrat în vestibulul cu tavanel rotunde și cu basoreliefuri și de acolo ne-am îndreptat printr-un coridor. Peretele din dreapta era de sticlă, care în umbra arborilor părea verde. În stânga usile camerelor. Ucele erau închise, astfel deschise.

Cine o acolești? — strigă cineva din cameră — în seși, Petre?

Nu — a răspuns omocul meu.

Eu sunt, Vesniev, cu un prieten al meu.

Intreți!

În camera, ai cărei pereți erau odinoară acoperiți cu stofă roșie în flori, care acum spânzura în făși, am găsit un om, cu părul și barba neagră, deasă.

A, tu! Dar acesta cine-ți — întrebi dânsul arătându-mă.

Scriitorul.

Burghez? — Și zămbi cu dispreț. Meaie burghezilor!

Dar, ce se mai vorbește prin oraș, despre noi?

Se vorbește că Pererevșev vă va alunga de aici.

Omul a sărit în picoloare și a început să umbre repede în sus și în jos, prin cameră.

Vom vedea! Vom vedea! — strigă